

Miten tunnistan alaikäiseen kohdistuneen seksuaalirikosepäilyn?

Seksuaalirikokset määritellään [rikoslain 20. luvussa](#). Ollessasi epävarma siitä, onko syytä epäillä lapsen kohdistuvaa seksuaalirikosta, konsultoi aina poliisia tai kysy neuvoa asiantuntijoilta. Voit kysyä neuvoa kertomatta uhrin tai epäillyn nimeä. Neuvoa antaa mm.

- Alueesi poliisi
- Rikosuhripäivystys: <https://www.riku.fi/fi/yhteystiedot/>
- Et ole yksin -palvelu: www.etoileyksin.fi

Lisätietoja löydät myös seuraavilta sivustoilta:

- [Poliisi: Seksuaalirikokset – neuvoja rikosten estämiseen nuorille ja vanhemmille](#)
- [Poliisi ja Sisäministeriö: Nuoret ja rikollisuus –tietoa lasten ja nuorten kohtaamista rikoksista](#)

Voit myös pohtia epäilyäsi alla olevien kysymysten avulla.

Minkä ikäiseen teko on kohdistunut?

Laissa on kaksi suojaikärajaa: 16 ja 18 vuotta. Lain mukaan alle 16-vuotiaalle ei saa tehdä seksuaalisia tekoja. Alle 16-vuotiaan katsotaan olevan vielä seksuaalisessa ja psyykkisessä kehityksessä sekä kasvussa erityisen suojelun tarpeessa.

18 vuoden suojaikäraja suojaa lasta ja nuorta perheensisäiseltä seksuaaliväkivallalta sekä luottamussuhteessa tai auktoriteettiasemassa tehdyiltä seksuaalisilta teoilta. Henkilöitä, jotka ovat luottamussuhteessa tai auktoriteettiasemassa, ovat esimerkiksi lapsen tai nuoren opettaja, harraste- tai muu ohjaaja, valmentaja tai avustaja.

Jos epäilet alle 18-vuotiaaseen kohdistunutta seksuaalirikosta, kysy neuvoa poliisilta ja lastensuojelusta. Yli 18-vuotiaalla on itse oikeus päättää ilmoittaako asiasta poliisille, vaikka hän olisi ollut tekohetkellä alaikäinen.

Löydät tämän asiakirjan lopusta linkkejä hyvinvointialueiden lastensuojelun sivustoille (tarkastettu 29.9.2025).

Rikoslain 20. luvussa on niin sanottu rajoitussäännös. Tämän rajoitussäännöksen tarkoituksena on olla rankaisematta nuorten yhteisymmärryksessä tehdyistä seksuaalisista teoista, joissa toinen on yli 16-vuotias ja toinen on alle 16-vuotias. Säännöksen täyttymisen ehto on, että nuoret ovat henkisesti ja fyysiseltä kehitykseltään lähellä toisiaan, seksuaalinen teko perustuu molemminpuoliseen suostumukseen, eikä tekoihin liity painostusta, pakottamista tai väkivaltaa. Samoilla perusteilla laki ei myöskään kiellä alle 16-vuotiaiden nuorten välistä seksiä.

Mitä on tehty?

- A. **Jos saat tietosi, että aikuinen on ollut yhdynnässä, tehnyt seksuaalisia tekoja tai yrittänyt tällaisia tekoja kohdistuen suojaikärajaa nuorempaan lapseen tai nuoreen, tee asiasta rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus.**
- B. **Jos alla mainitut teot kohdistuvat suojaikärajan alla oleviin lapsiin tai nuoriin ja tekijänä on yli 15-vuotta täyttänyt nuori tai aikuinen, asiasta on tehtävä rikosilmoitus ja lastensuojeluilmoitus.**
- epäasialliset seksuaaliset puheet, esimerkiksi vitsit, vartaloa tai intiimiä yksityiselämää koskevat seksuaaliväritteiset huomautukset tai kysymykset
 - seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet, esimerkiksi itsetyydytystä kuvaavien eleiden esittäminen
 - epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa, WhatsApp-, Snapchat- yms. viestit, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot
 - yhdyntää tai muita seksuaalisia tekoja koskevat ehdotukset tai vaatimukset
 - lapsen tai nuoren houkuttelu katsomaan pornoa, masturbointia, yhdyntää

- seksuaalisesti latautuneiden tapahtumien kertominen
- lapsen saaminen toimimaan seksuaalisväritteisellä tavalla, esimerkiksi koskettelemaan tai hyväilemään intiimialueitaan tekijän seuratessa lapsen toimintaa (myös verkkovälitteisesti)
- sukuelimen näyttäminen lapselle (myös verkkovälitteisesti)
- lapsen tai nuoren koskettaminen kehon osasta, jota on tavanomaista pitää seksuaalisesti merkityksellisenä: rinnat, sukuelin, takapuoli tai reidet, suuteleminen
- lapsen houkuttelu seksuaalisiin tarkoituksiin kasvotusten tai digitaalisessa ympäristössä. Tunnetaan myös termillä grooming.
- alle 18-vuotiaasta otettujen tai häntä muistuttavaksi muokattujen seksuaalissävytteisten kuvien ja videoiden hallussapito, näyttäminen ja/tai edelleen lähettäminen, lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan tai lasta seksualisoivan materiaalin hallussapito ja jakaminen
- alle 18-vuotiaalta seksuaalipalvelujen ostaminen, korvauksen lupaaminen seksuaalisista teoista, tai sen yritys
- itse tuotetulla seksuaalisella materiaalilla kiristäminen

Mitä tiedät tapahtuneesta?

- Uhrin kertomus itseensä kohdistuneesta seksuaalirikoksesta on aina riittävä syy tehdä rikosilmoitus. Älä kerää itse todisteita kertomuksen puolesta tai vastaan. Itse tehdyt lisätutkinnat voivat haitata poliisin työtä myöhemmin. Jos tapahtuneesta on jotakin digitaalista aineistoa, esimerkiksi viestejä tai ruutukaappauksia, tulee nämä aineistot kuitenkin olla tallessa poliisin tutkintaa varten.
- Uhrin kanssa keskustellessa, pyrin välttämään johdattelevia kysymyksiä tai tekemään oletuksia hänen puolestaan. Kirjaa ylös käyttämäsi kysymykset sekä uhrin kertoma.

Voit kysyä esimerkiksi:

- *"Mitä sitten tapahtui?"*,
- *"kerro minulle siitä tapahtumasta"*
- *"kerrotko siitä lisää?"*
- *"kerro mitä muistat, alusta loppuun".*

Voit myös vahvistaa hänen kertomaansa ei-kielellisesti kuten *"ahaa, mmh-mm, joo"* tai toistamalla lapsen kertoman. *"näin auton – näit auton"*. Pysy neutraalina ja vältä ohjaavia kysymyksiä (*"siellä oli varmaan pimeää"* tai *"sinusta varmaan tuntui..."*).

- Jos epäilet alaikäiseen kohdistunutta seksuaalirikosta huhupuheiden perusteella, juttele asiasta ensin uhrin ja hänen vanhempiansa/hooltajiensa kanssa. Poikkeuksellisesti silloin, jos huhuissa lapsen vanhempaa/hooltajaa epäillään teosta, ei tällöin tule keskustella asiasta heidän kanssaan.
- Jos uhri on alle 18-vuotias, voit tehdä asiasta rikosilmoituksen ja lastensuojeluilmoituksen, vaikka uhri vastustaisi tätä. [Lastensuojelulain 25§ mukaiset nimetyt henkilöt](#) ovat velvollisia tekemään rikos- ja lastensuojeluilmoituksen.
- Jos uhri on täyttänyt 18 vuotta, hän päättää rikosilmoituksen tekemisestä itse, vaikka hän olisi ollut tekohetkellä alaikäinen.

Hyvinvointialueiden lastensuojelun yhteystiedot (päivitetty 29.9.2025):

- Etelä-Karjala [Ilmoita huolesta - Etelä-Karjalan hyvinvointialue](#)
- Etelä-Pohjanmaa [Lastensuojelu - Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue](#)
- Etelä-Savo [Lastensuojelu - Eloisa](#)
- Helsinki [Lastensuojelu | Helsingin kaupunki](#)
- Itä-Uusimaa [Lastensuojelu - Itä-Uudenmaan hyvinvointialue](#)
- Kainuu [Huoli lapsesta | Kainuun hyvinvointialue](#)
- Kanta-Häme [Lastensuojelu - Oma Häme](#)
- Keski-Pohjanmaa [Lastensuojelu - Soite](#)
- Keski-Suomi [Ota yhteyttä lapsiperheen tuen tarpeesta tai tee lastensuojeluilmoitus | Keski-Suomen hyvinvointialue](#)
- Keski-Uusimaa [Lastensuojelu - Keski-Uudenmaan hyvinvointialue](#)
- Kymenlaakso [Lapsen ja perheen tilanteen arviointi - Kymenlaakson hyvinvointialue](#)
- Lappi [Lastensuojelun sosiaalityö ja -ohjaus - Lapin hyvinvointialue](#)
- Länsi-Uusimaa [Lastensuojelu | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)
- Pirkanmaa [Lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu - pirha.fi](#)

- Pohjamaa [Lastensuojeluilmoitus – Pohjanmaan hyvinvointialue](#)
[Barnskyddsanmälan – Österbottens välfärdsområde](#)
- Pohjois-Karjala [Lastensuojelu – Siun sote](#)
- Pohjois-Pohjanmaa [Lastensuojelu – Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue](#)
[Pohde](#)
- Pohjois-Savo [Lastensuojeluilmoitus – Pohjois-Savo](#)
- Päijät-Häme [Lastensuojelu ja perhesosiaalityö – Päijät-Hämeen](#)
[hyvinvointialue](#)
- Satakunta [Huolen ilmoittaminen sosiaalihuoltoon –](#)
[Satakunnanhyvinvointialue](#)
- Vantaa-Kerava [Lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystys | Vantaan ja](#)
[Keravan hyvinvointialue](#)
- Varsinais-Suomi [Lastensuojeluilmoitus | Varha](#)